

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Bratislave 30.01.2024

[Krst knihy Medzinárodnoprávna ochrana osôb so zdravotným postihnutím a otvorenie výstavy Ľudské práva očami ľudí so zdravotným postihnutím](#)

V Úrade komisára pre osoby so zdravotným postihnutím (ÚKOZP) pokrstili významnú knihu **Medzinárodnoprávna ochrana osôb so zdravotným postihnutím**. Podujatie bolo zároveň vernisážou výstavy diel autorov so zdravotným postihnutím **Ľudské práva očami ľudí so zdravotným postihnutím**. Výstavu tvoria diela zobrazujúce predstavy ľudí so zdravotným postihnutím o ich vlastných ľudských právach. Niektoré z týchto výtvarných prác sú uverejnené v samotnej knihe – ilustrujú jednotlivé kapitoly.

ÚKOZP pripravil publikáciu v spolupráci s hlavným garantom pre oblasť medzinárodného práva na Univerzite Komenského v Bratislave a významným odborníkom na ústavné právo profesorom JUDr. Jánom Svákom, DrSc. Kniha **Medzinárodnoprávna ochrana osôb so zdravotným postihnutím** rozoberá značné množstvo rozsudkov týkajúcich sa ľudí so zdravotným postihnutím v rôznych krajinách, o ktorých rozhodoval Európsky súd pre ľudské práva v kontexte Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím.

„Európsky súd pre ľudské práva (ESĽP) donedávna rozhodoval iba v kontexte tzv. základného Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ale v uplynulom období už sudcovia ESĽP konečne začali rozhodovať už aj na základe Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. A to je veľmi dôležité,“ vysvetľuje komisárka pre osoby so zdravotným postihnutím JUDr. Zuzana Stavrovská. Pre ÚKOZP je to historicky prvýkrát, keď sa spolupodieľa na vydaní odbornej knižnej publikácie.

Univerzitný profesor Ján Svák sa donedávna právnou analýzou postavenia osôb so zdravotným postihnutím podrobnejšie nezaoberal. Nápad napísať publikáciu o príbehoch ľudí so zdravotným postihnutím z krajín Európy, ktorí za svoje práva bojovali až pred ESĽP, skrsol na stretnutí s komisárkou Zuzanou Stavrovskou ešte v čase pred pandemiou ochorenia COVID-19: **„Nadšenie, s akým mi rozprávala o poslaní „jej“ úradu, mi nasadilo „chrobáka do hlavy“ a rozhodol som sa prebádať rozsudky ESĽP týkajúce sa práve ľudí so zdravotným postihnutím. Mojm želaním je, aby možno práve táto kniha pomohla ďalším nájsť cestu, ako ochrániť svoje práva, resp. ako tieto práva z druhej strany rešpektovať, dodržiavať a podporovať,“** hovorí autor publikácie.

Kniha je určená prokurátorom, sudcom, študentom právnických fakúlt, ako aj všetkým, ktorí prichádzajú do kontaktu s ľudskými právami osôb so zdravotným postihnutím.

Publikáciu spolu s komisárkou pre osoby so zdravotným postihnutím Zuzanou Stavrovskou pokrstil **rektor Univerzity Komenského v Bratislave prof. JUDr. Marek Števček, DrSc.** Recenzentmi knihy sú predseda Najvyššieho súdu SR **JUDr. Ján Šikuta, PhD.** a univerzitný profesor z Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave **prof. JUDr. PhDr. Miroslav Slašťan, PhD.** Knihu vydalo vydavateľstvo Wolters Kluwer ČR, a.s.

Výstavu v priestoroch ÚKOZP tvoria diela, ktoré posielali autori so zdravotným postihnutím do súťaže na obálku tejto knihy na základe výzvy komisárky Zuzany Stavrovej: **„Rozhodli sme sa dať priestor samotným ľuďom so zdravotným postihnutím, aby výtvarne znázornili svoju predstavu o ľudských právach a o tom, čo pre nich znamenajú a ako ich vnímajú. Aby sme aj touto formou prepojili tému ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím priamo s tými, ktorých sa to týka a umožnili im vyjadriť svoje vnímanie ľudských práv, aby ich hlas bolo počuť – a doslova aj vidieť.“**

Ohlas bol veľký: celkovo prišlo do súťaže o ilustráciu na obálku knihy až 94 súťažných prác. Posielali ich jednotlivci, ale najmä klienti z rôznych zariadení sociálnych služieb z celého Slovenska. Následne z nich odborná porota v zložení Mgr. art. Zory Varcholovej, akademického maliara, prorektora a profesora VŠVU Stanislava Stankociho a sklárskeho výtvarníka Mgr. art. Olivera Lešša spolu s prof. JUDr. Jánom Svákom, DrSc. a JUDr. Zuzanou Stavrovskou napokon vybrali až 16 ilustrácií, ktoré našli svoje miesto v knihe. Na titulnú stranu publikácie jednohlasne vybrali dielo „Lavička“ Ing. Kataríny Cengelovej: **„Sama som zdravotne ťažko postihnutá a jediné, čo si želim, je, aby som v tom nebola sama. Aby tie naše lavičky neboli prázdne, ale plné dobrých ľudí, či už chorých alebo zdravých,“** zdôvodnila svoju ilustráciu autorka.

Z ilustrácií, ktoré sú uverejnené v knihe, ale aj z ostatných diel zaslaných do súťaže, následne ÚKOZP v spolupráci s kurátorkou Mgr. art. Zorou Varcholovou pripravil výstavu vo svojich priestoroch, kde bude prístupná širokej verejnosti do konca apríla 2024.

Na krste knihy spojenom s vernisážou výstavy sa tak stretli zástupcovia širokej odbornej aj akademickej obce aj s niekoľkými autormi výtvarných diel. Aj touto formou chce ÚKOZP podporiť začleňovanie osôb so zdravotným postihnutím do spoločnosti, poukazovať na ich talenty a všetko spolu zastrešiť svojim hlavným poslaním: ochranou, podporou a presadzovaním ich práv.

Mgr. Elena Koritšánska

hovorkyňa

Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím

Račianska 153

831 54 Bratislava 35

Tel.: +421 907 732 923

E-mail: elena.koritsanska@komisar.sk

media@komisar.sk

www.komisar.sk

Facebook: [fb.com/komisar.sk](https://www.facebook.com/komisar.sk)

Messenger: [m.me/komisar.sk](https://www.messenger.com/profile/komisar.sk)

Instagram: [instagram.com/komisar_zp](https://www.instagram.com/komisar_zp)